

POSITION PAPER FNV METAAL

Een sterke industrie begint bij sterke werknemers

Naar een toekomstbestendige Nederlandse industrie

Ten behoeve van het debat over het rapport-Wennink – Tweede Kamer, 3 september 2026

Inleiding

Nederland heeft een sterke industrie nodig. De industrie zorgt voor hoogwaardige werkgelegenheid, innovatie, economische waarde en strategische zelfstandigheid. FNV Metaal wil daarom dat Nederland blijft investeren in een sterke en toekomstbestendige industrie.

Het rapport-Wennink heeft het debat over de toekomst van de Nederlandse industrie nadrukkelijk op de agenda gezet. FNV Metaal onderschrijft de urgentie daarvan.

Maar een sterke industrie vraagt om meer dan investeringen, een goed vestigingsklimaat en voldoende arbeidsaanbod.

De mensen die iedere dag de industrie draaiende houden, zijn geen onderdeel van het probleem. Zij zijn een belangrijk onderdeel van de oplossing.

Het door FNV Metaal geïnitieerde [TNO-onderzoek 'Industriebeleid met aandacht voor kwaliteit van werk'](#) laat zien dat productiviteitsgroei niet alleen moet worden gezocht in meer arbeidsaanbod, maar juist ook in betere werkorganisatie, technologische innovatie, scholing, het benutten van vakmanschap en zeggenschap van werknemers.

Daarmee vormt het TNO-rapport een noodzakelijke aanvulling op het Wennink-rapport.

Onze boodschap aan de politiek is daarom helder:

Wij willen geen industrie die Nederland concurrerder maakt door arbeid goedkoper en werknemers flexibeler te maken. Wij willen een industrie die sterker, slimmer en productiever wordt door te investeren in technologie, vakmanschap en mensen.

1. Maak werknemers onderdeel van het industriebeleid

De productiviteitsdiscussie wordt te vaak teruggebracht tot de vraag hoe we voldoende mensen beschikbaar krijgen.

Dat is te beperkt.

Nederland beschikt over veel vakmanschap en kennis. De vraag is ook hoe bedrijven dat potentieel beter benutten.

Werknemers weten vaak als eerste waar processen beter kunnen, waar verspilling ontstaat en welke technologie daadwerkelijk helpt. Hun kennis moet daarom structureel onderdeel zijn van de productiviteitsagenda.

FNV Metaal wil:

- werknemers structureel betrekken bij het industrie- en productiviteitsbeleid;
- de positie van ondernemingsraden versterken;
- vakbonden volwaardig betrekken bij grote technologische en organisatorische veranderingen;
- investeren in vakmanschap en scholing;
- bedrijven stimuleren om werk slimmer te organiseren in plaats van vooral meer werkdruk en flexibiliteit van werknemers te vragen.

Productiviteit begint op de werkvloer.

2. Technologie moet werknemers sterker maken

FNV Metaal is niet tegen automatisering, robotisering of kunstmatige intelligentie.

Integendeel: technologische ontwikkeling is noodzakelijk voor de toekomst van de Nederlandse industrie.

Maar de vraag is hoe technologie wordt ingevoerd en wie invloed heeft op de gevolgen ervan.

Wij zijn niet tegen robots. Wij zijn tegen robots waar werknemers niets over te zeggen hebben.

Werknemers moeten vanaf het begin betrokken worden bij technologische veranderingen. Niet pas wanneer de investeringsbeslissing al is genomen.

Daarom wil FNV Metaal afspraken over:

- werkgelegenheid;
- scholing;
- functieontwikkeling;
- werkdruk;
- veiligheid;
- privacy;
- zeggenschap;
- de verdeling van productiviteitswinsten.

Technologie moet niet alleen leiden tot hogere productie, maar ook tot beter werk.

3. Werknemers moeten meeprofiteren van productiviteitsgroei

Dit is een essentieel onderdeel van een toekomstbestendige productiviteitsagenda.

Wanneer werknemers en bedrijven door technologie, kennis en betere organisatie productiever worden, ontstaat extra economische waarde.

Dan moet ook de vraag worden gesteld:

Waar blijft de productiviteitswinst?

FNV Metaal vindt dat werknemers daarvan aantoonbaar moeten kunnen meeprofiteren.

Dat kan bijvoorbeeld via:

- hogere lonen; (o.a. via winstdeling)
- scholing en ontwikkelmogelijkheden;
- betere arbeidsinhoud;
- meer werkzekerheid;
- en waar productiviteitsgroei dat mogelijk maakt: meer vrije tijd of kortere arbeidstijd.

Het gaat daarbij niet om een vooraf vastgelegde verdeelsleutel. Het gaat erom dat werknemers niet alleen de opdracht krijgen om productiever te worden, maar ook daadwerkelijk delen in de opbrengsten daarvan.

4. Publiek geld vraagt publieke voorwaarden

FNV Metaal is voor een actieve overheid die investeert in de Nederlandse industrie.

Maar wanneer de samenleving financieel bijdraagt aan het toekomstbestendig maken van bedrijven, mag daar ook een maatschappelijke tegenprestatie tegenover staan.

Publiek geld mag niet vrijblijvend naar private bedrijven.

Bij substantiële publieke steun moeten daarom voorwaarden worden gesteld aan onder meer:

Werkgelegenheid

Behoud en ontwikkeling van hoogwaardige werkgelegenheid met vaste banen in Nederland.

Scholing

Structurele investeringen in de ontwikkeling van werknemers.

Medezeggenschap

Een goed functionerende ondernemingsraad en daadwerkelijke betrokkenheid van werknemers.

Vakbondstoegang

Vakbonden moeten hun rol binnen ondernemingen volwaardig kunnen vervullen.

Cao en arbeidsvoorwaarden

Publieke steun hoort niet samen te gaan met het ondermijnen van collectieve arbeidsvoorwaarden.

Verdeling van opbrengsten

Publieke investeringen en hogere productiviteit moeten ook maatschappelijke waarde en waarde voor werknemers opleveren.

Daar hoort wat FNV Metaal betreft ook bij dat bedrijven die substantieel afhankelijk zijn van publieke steun **niet tegelijkertijd extra dividend uitkeren aan aandeelhouders.**

5. Maak van de Metalektro een proeftuin voor de industrie van de toekomst

Nederland hoeft niet te concurreren op lage lonen.

Onze kracht ligt in:

technologie + vakmanschap + innovatie + productiviteit + goede banen.

De Metalektro kan hierin een voorbeeldsector worden.

FNV Metaal wil daarom dat Nederland ruimte maakt voor een industrie waarin technologische innovatie en goede kwaliteit van arbeid elkaar versterken.

Geen keuze tussen:

een sterke industrie óf sterke werknemers.

Maar:

een sterke industrie dóór sterke werknemers.

Dat is de weg naar een duurzame concurrentiepositie.

Wat vraagt FNV Metaal van de Tweede Kamer?

FNV Metaal vraagt de Tweede Kamer om bij het vervolg op het rapport-Wennink de volgende uitgangspunten centraal te stellen:

1. Maak werknemers onderdeel van de nationale industrie- en productiviteitsagenda.

Betrek werknemers en vakbonden structureel bij de ontwikkeling van industriebeleid.

2. Koppel publieke investeringen aan publieke voorwaarden.

Geen blanco steun, maar voorwaarden voor werkgelegenheid, scholing, medezeggenschap en goede arbeidsvoorwaarden.

3. Geef werknemers zeggenschap over technologische verandering.

De mensen die het werk doen moeten invloed hebben op de technologie die hun werk verandert.

4. Zorg dat werknemers meeprofiteren van productiviteitsgroei.

Productiviteitsbeleid moet niet alleen gaan over wat werknemers moeten bijdragen, maar ook over wat zij daarvan terugzien.

5. Gebruik de Metalektro als proeftuin voor mensgerichte innovatie.

Laat Nederland zien dat hoge productiviteit, technologische innovatie en goed werk elkaar kunnen versterken.

Tot slot

Het rapport-Wennink heeft terecht duidelijk gemaakt dat Nederland voor een belangrijke keuze staat.

FNV Metaal kiest voor een sterke Nederlandse industrie.

Maar wij geloven niet in een concurrentiemodel dat vooral draait om lagere arbeidskosten, meer flexibiliteit en minder zekerheid voor werknemers.

Wij kiezen voor een industrie die investeert in mensen én technologie.

Voor bedrijven die hun werknemers als bron van kennis en innovatie zien.

Voor werknemers die zeggenschap hebben over de toekomst van hun werk.

En voor een economie waarin de opbrengsten van hogere productiviteit niet uitsluitend naar kapitaal gaan, maar ook terecht komen bij de mensen die deze productiviteit iedere dag realiseren.

Een sterke industrie begint bij sterke werknemers.

FNV Metaal

Augustus 2026